

PETYCJA

w sprawie wprowadzenia obowiązku posiadania uprawnień budowlanych lub projektowych dla pracowników organów nadzoru budowlanego (PINB, WINB, GINB)

Adresat: Minister Rozwoju i Technologii ul. Plac Trzech Krzyży 3/5 00-507 Warszawa

Do wiadomości: – Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego – Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego – Rzecznik Praw Obywatelskich – Komisja Infrastruktury Sejmu RP

I. Podstawa prawna petycji

Działając na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195), wnoszę niniejszą petycję dotyczącą zmiany przepisów regulujących funkcjonowanie organów nadzoru budowlanego.

II. Żądanie petycji

Wnoszę o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do:

☒ **wprowadzenia ustawowego obowiązku posiadania uprawnień budowlanych lub projektowych**

w odpowiedniej specjalności przez osoby zatrudnione w organach nadzoru budowlanego (PINB, WINB, GINB), w szczególności:

- inspektorów dokonujących kontroli,
- osób sporządzających ustalenia faktyczne,
- osób oceniających stan techniczny obiektów,
- osób wydających decyzje ingerujące w prawo własności.

III. Uzasadnienie

1. Obecny stan prawny jest niewystarczający i prowadzi do błędów

Obowiązujące przepisy nie wymagają, aby pracownicy organów nadzoru budowlanego posiadali uprawnienia budowlane lub projektowe. W praktyce oznacza to, że:

- osoby bez kwalifikacji technicznych dokonują ocen technicznych,
- sporządzają „ustalenia” traktowane przez sądy jak opinie eksperckie,
- wydają decyzje ingerujące w prawo własności,
- nie ponoszą odpowiedzialności zawodowej, jaką ponoszą inżynierowie.

To prowadzi do licznych błędów, rozbieżności i nadużyć.

2. Brak kwalifikacji technicznych skutkuje błędnymi ustaleniami faktycznymi

W wielu postępowaniach organy nadzoru:

- błędnie klasyfikują elementy budowlane,
- mylą pojęcia techniczne,
- dokonują ocen bez wiedzy inżynierskiej,
- wydają decyzje oparte na subiektywnych interpretacjach,
- nie rozumieją dokumentacji technicznej,
- nie potrafią ocenić zgodności z normami.

Sądy administracyjne nie badają prawdy materialnej, więc błędne ustalenia organu stają się podstawą wyroków.

3. Obywatele nie mają realnej ochrony prawnej

W obecnym systemie:

- organ może dokonać błędnej oceny technicznej,
- sąd administracyjny nie ma prawa jej zweryfikować,
- biegły nie jest powoływany,
- a decyzja organu staje się ostateczna.

To narusza:

- zasadę zaufania obywatela do państwa,
- zasadę praworządności,
- prawo do rzetelnego postępowania,
- prawo do ochrony własności.

4. Wymóg uprawnień budowlanych zwiększy jakość i odpowiedzialność

Wprowadzenie obowiązku posiadania uprawnień:

- podniesie poziom merytoryczny decyzji,
- ograniczy liczbę błędów,
- zwiększy odpowiedzialność zawodową urzędników,
- poprawi bezpieczeństwo obiektów,
- przywróci zaufanie obywateli do nadzoru budowlanego,

- ujednolici standardy z innymi krajami UE.

5. Standard europejski

W wielu państwach europejskich:

- inspektorzy nadzoru muszą mieć kwalifikacje techniczne,
- często wyższe niż projektanci,
- a ich decyzje są oparte na wiedzy inżynierskiej, nie administracyjnej.

Polska powinna dążyć do podobnych standardów.

6. Uprawnienia budowlane gwarantują wiedzę, odpowiedzialność i bezpieczeństwo — urzędnik bez uprawnień nie ponosi żadnej odpowiedzialności technicznej

Uprawnienia budowlane są jedynym w Polsce formalnym potwierdzeniem, że dana osoba:

- posiada wiedzę techniczną z zakresu konstrukcji, materiałów i bezpieczeństwa,
- zdała państwowy egzamin przed komisją Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa,
- zna normy, przepisy techniczno-budowlane i zasady projektowania,
- potrafi ocenić nośność, stateczność i bezpieczeństwo elementów budynku,
- ponosi odpowiedzialność zawodową i dyscyplinarną za błędy,
- może być pociągnięta do odpowiedzialności cywilnej i karnej za błędną ocenę.

Tymczasem pracownik organu nadzoru budowlanego:

- **nie musi mieć uprawnień,**
- **nie musi mieć wykształcenia technicznego,**
- **nie ponosi odpowiedzialności zawodowej,**
- **nie odpowiada za błędne oceny konstrukcyjne,**
- **nie podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej PIIB,**
- **nie odpowiada za skutki swoich decyzji technicznych.**

W praktyce oznacza to, że:

- osoba bez kwalifikacji technicznych może nakazać rozbiórkę budynku,
- może uznać konstrukcję za „słabą” bez ekspertyzy,
- może nie wstrzymać robót mimo zagrożenia życia,
- może wydać decyzję ingerującą w konstrukcję budynku,

- a sąd administracyjny nie ma prawa zweryfikować jej oceny.

To stwarza realne ryzyko dla życia i zdrowia ludzi, ponieważ decyzje o charakterze konstrukcyjnym podejmują osoby, które **nie mają wiedzy inżynierskiej**, a ich oceny są traktowane jak opinie eksperckie tylko dlatego, że pełnią funkcję urzędniczą.

W państwie prawa nie może dochodzić do sytuacji, w której:

- **inżynier z uprawnieniami odpowiada za każdy podpis,**
- **a urzędnik bez uprawnień może oceniać konstrukcję budynku bez żadnej odpowiedzialności.**

Dlatego konieczne jest wprowadzenie wymogu, aby osoby oceniające stan techniczny obiektów w organach nadzoru budowlanego posiadały **uprawnienia budowlane lub projektowe** w odpowiedniej specjalności.

IV. Podsumowanie

Wnoszę o:

- wprowadzenie obowiązku posiadania uprawnień budowlanych lub projektowych przez pracowników organów nadzoru budowlanego,
- określenie minimalnych kwalifikacji technicznych,
- zapewnienie, że decyzje ingerujące w prawo własności będą wydawane przez osoby posiadające wiedzę techniczną i odpowiedzialność zawodową.

Zmiana ta jest konieczna dla zapewnienia rzetelności, bezpieczeństwa i profesjonalizmu nadzoru budowlanego w Polsce.

Z poważaniem,

„Dane podane w niniejszej petycji są ograniczone do niezbędnego minimum zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c RODO oraz art. 4 ustawy o petycjach. Nie wyrażam zgody na przetwarzanie danych wykraczających poza zakres konieczny do rozpatrzenia petycji.”